

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 200. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Položaj.

LDU Beograd, 3. maja. Presbiri poročajo: O velikonočnih praznikih ni bilo nobenega večjega političnega dogodka, ker so skoro vsi ministri zunaj Beograda. Tudi ni bilo klubovih sej, ker so tudi poslanci zapustili Beograd. Kmalu se bo vršila seja ustavnega odbora, ki bo začel delo glede predlaganih izprememb pri posameznih točkah ustave. Kakor se javlja, bodo šle vlada in vladne stranke opoziciji kolikor mogoče na roko ter bodo poizkušale sprejeti vse zmernejše predloge ustavnega odbora. Splošno se računa, da se bodo pri teh izpremembah v glavnem ozirali na predloge onih strank, ki so v političnem naziranju bližje vladi. Rekonstrukcija kabinete se bo izvršila šele po sestanku konstituantne. Razpoloženje v klubih glede glasovanja o ustavi ni znano, ker bodo prišli poslanci v Beograd šele po 6. tm. Po

vsem tem je politična situacija ista kakor je bila pred prazniki.

Ako odgovarja ta vest resnici, potem moramo iz nje sklepati, da vlada ali nima večine, ali pa bi se rada izognila očitaniu, da je njen ustavni načrt čisto navaden oktroa. Ako vlada nima večine, potem naj seveda odstopi, ako je parlamentarna in ne absolutistična vlada. Ako pa se boji očitania, da namerava državo osrečiti z oktroajem, potem je to dokaz, da vse, kar je delala vlada z ustavo doslej, ni dobro in ni pravilno. Tako priznanje je že mnogo vredno.

Drugo vprašanje pa je, če bodo hotele stranke, ki stoje danes v opoziciji, pristati na kakšen kompromis in odnehati od svojih principijelnih zahtev.

Politično-vojaške pogodbe.

LDU Beograd, 3. maja. Presbiri poročajo iz Prage: Politično-vojaška pogodba med Romunijo in Češkoslovaško stoji na bazi ohranitve integritete mirovnih pogodb.

Pred koncem vojne smo sanjali o boljši bodočnosti po vojni. Upali smo, da bo konec tajni diplomaciji in konec tajnih pogodb, ki so prinesle nad narode toliko zla in gorja. Mislili smo in upali, da bodo po vojni odločevali o svoji usodi narodi sami in ljudstvo

po svojih zastopnikih, a kakor danes vidimo, smo se korenito zmotili.

Vse kar so nam obetali razni državniiki o samoodločevanju narodov, o sporazumih med vladarji in vladarji in kar je še podobnih lepih besed, vse se je izkazalo kot dobro preračunan humbug in bluf. Danes smo mnogo nižje in globlje v tem oziru kakor pred vojno. Tajna diplomacija zopet razpreda svoje mreže in narodi bodo čez nekaj let zopet krvaveli, ako se pravočasno ne osvestijo iz kapitalističnega bleksa.

Atentat na ministra notranjih zadev.

LDU, Belgrad, 4. maja. Sročili ob 24.30, ko je notranji minister Drasković odhajal z demokratske veselice in hotel vstopiti v svoj avtomobil, je neznan človek nastavlil samokres na ministra, ne da bi bil ustreljen. Minister je zasledoval neznanega atentatorja, ki pa se je izgubil v noči. Misli se, da je atentator moral biti kak komunist. Policija je odredila preiskavo.

Nauk za ministre: Nikar ne hodite na demokratske veselice in »Kolarcu«, ampak raje k »trem šuširjem« (k trem klobukom — SHS).

Izidi boja za občino.

Lepi uspehi JSDS in KDZ.

IZID VOLITEV V OKRAJNEM GLAVARSTVU LJUBLJANA.

V torek so se izvršile občinske volitve v okrajnem glavarstvu ljubljanske okolice. Volilo je 36 občin, 622 odbornikov. Dobili so: JDS 15, SLS 295, SKS 203, NSS 8, JSDS 65 in komunisti 36 odborniških mest.

IZID VOLITEV V SLOVENJGRADSKEM OKRAJU.

Izid občinskih volitev v političnem okraju Slovenjgradec. Volilo je 40 občin, 632 odbornikov. Dobili so JDS 46, SLS 338, SKS 92, NSS 14, JSDS 142 odborniških mest. Volitve v dveh obsejnih občinah so bile vsled še nedoločenih mej preložene.

GORENJSKO.

Tržič. Izid občinskih volitev: Volilnih upravičencev 492, oddanih glasov 462. Gospodarska stranka 125 glasov (7 odbornikov), Delavska zveza 119 (6), Obrtna zveza 75 (4), JSDS 143 (7).

Trata. Volilnih upravičencev 459, oddanih glasov 318, SLS 186 glasov (14 odbornikov), JDS 132 glasov (10 odbornikov).

Vodice. Volilnih upravičencev 409, oddanih glasov 312, SLS 135 (10 od-

bornikov). Skupina malih posestnikov, kočarjev in delavcev 112 glasov (9 odbornikov), SKS 65 glasov (5 odbornikov).

DOLENJSKO.

Novomesto. Izid občinskih volitev: Oddanih glasov 349. Dobili so prva lista 178 glasov (12 odbornikov), druga lista 171 glasov (12 odbornikov). (Brzjavka ne omenja katere stranke so postavile liste).

Imeno. Izid občinskih volitev: oddanih glasov 109. Od teh sta dobili: SLS 46 glasov (7 odbornikov) in SKS 63 glasov (9 odbornikov).

Veterina. Izid občinskih volitev: SKS 10 odbornikov (ena lista).

Dorje. Izid občinskih volitev: SLS 16 odbornikov (ena lista).

Videm. Izid občinskih volitev: Oddanih glasov 221. Od teh so dobili SLS 114 glasov (8 odbornikov), JSDS 71 glasov (5 odbornikov) in SKS 36 glasov (3 odbornike).

Laze. Oddanih glasov 70. Od teh sta dobili SLS 39 glasov (9 odbornikov), SKS 31 glasov (7 odbornikov).

Gorica. Izid občinskih volitev: SLS 10 odbornikov (ena lista).

BREŽIŠKI OKRAJ.

Rajhenburg. Izid občinskih volitev: SLS 101 (11 odbornikov), napredna gospo-

darska stranka in JDS 45 glasov (5 odbornikov).

Kapele. Izid občinskih volitev: SLS 76 glasov (10 odbornikov), JSDS 52 glasov (6 odbornikov).

Rigonci. Izid občinskih volitev: SKS 10 odbornikov.

CELJSKI OKRAJ.

Grajska vas. Oddanih glasov 54. SLS 25 (5), SKS 29 (5).

Sv. Jurij ob Taboru. Oddanih glasov 345. SLS 142 (10), SKS 203 (14).

Sv. Hieronim. Oddanih glasov 138. SKZ 100 (11), SKS 38 (5).

Vransko. Oddanih glasov 168. SKZ 49 (5), SKS 62 (6), JDS 57 (5).

Braslovce. Oddanih glasov 346. SKZ 167 (12), SKS 169 (12).

Polzela. Oddanih glasov 266. SKZ 177 (12), JSDS in Kmetstvo-delavska zveza 89 (4).

Marija Reka. Oddanih glasov 76. SLS 31 (4), Gospodarska skupina 45 (6).

Prekopa. Vložena samo ena lista SKS.

Mozirje (trg). Volilnih upravičencev 122, oddanih glasov 113. Prva kandidatna lista pod imenom Rudolf Devet 74 (11), Narodno gospodarska stranka 39 (5).

Mozirje, (okolica). Oddanih glasov 196. Stranka krščanske okolice 194 (13), Kmetstvo-delavska obrtna stranka 93 (11).

Ljubno. Oddanih glasov 248. SLS 85 (8), Kmetstvo-delavska zveza 163 (16).

Kokarje. Oddanih glasov 147. SKZ 93 (10), Nestransarska kandidatna lista 54 (6).

Vodranci. Volilnih upravičencev 114, oddanih glasov 93, SKS 40 (4), SKZ 53 (6).

Frankovci. Volilnih upravičencev 118, oddanih glasov 108. Gospodarsko kmetstva in delavska stranka 43 (6), SLS 65 (10).

Velika Nedelja. Volilnih upravičencev 136, oddanih glasov 105. JSDS 56 (9), SKZ 49 (7).

Hum. Oddanih glasov 86. SKS 23 (3), SLS 58 (7).

Litmerk. Oddanih glasov 133. SKZ 92 (11), Krščanska kmetstva delavska skupina 41 (5).

Obrež. Oddanih glasov 176. Napredna gospodarska stranka 49 (4), Stranka delavcev in malih posestnikov 18 (2), SKZ 109 (10).

Šalovci. Oddanih glasov 62. SKS 47 (8), JDS 15 (2).

Vitan. Oddanih glasov 94. SKS 57 (10), SKZ 37 (6).

Vičanci. Oddanih glasov 66. Dosedanji občinski zastop 49 (12), Kmetstvo delavska zveza 17 (4).

Brebrovnik. Oddanih glasov 160. SKZ 133 (13), JDS SKS in Delavska stranka 27 (3).

Cvetkovič. Oddanih glasov 119. Neodvisna skupina 29 (4), SLS 29 (4), Napredna gospodarska stranka 41 (8).

Spor med antanto in Nemčijo.

Odstop nemške vlade.

LDU, Berlin, 4. maja. Kakor se govori v parlamentarnih krogih, odstopi Fehrenbachov kabinet, in sicer vsled tega, ker nota Ameriki ni ime-la uspeha. Sedaj gre le še zato, kdaj vlada odstopi.

Francoska mobilizacija.

LDU, Pariz, 4. maja. Prvi dan mobilizacije letnika 1919, je minul brez vsakega pripetljaja.

Stališče Amerike.

LDU, Belgrad, 4. maja. Presbiri javlja iz Pariza: Washingtonska vest javlja, da je Hughes izjavil francoskemu poslaniku, da Zedinjene države niso naklonjene takim zavezniškim ukrepom, katerih rezultat bi bil gospodarsko uničenje Nemčije. Po drugi vesti pa se zdi, da je izja-

vil Hughes francoskemu poslaniku, da Zedinjene države ne nameravajo zavzeti nikakega stališča, ki ne bi bilo v skladu s stališčem zavezniškov. Washingtonska vlada bo v interesu miru prosila, naj bi se sporazum z Nemčijo dosegel brez nasilne zasedbe ruhrskega ozemlja. Zedinjene države ne bodo intervenirale poprej, dokler jih zavezniki ne naprosijo za to.

Nemška vlada se bo udala.

LDU, Belgrad, 4. maja. Po vestih iz Berlina se zdi, da bo nemška vlada kapitulirala in sprejela zavezniške predloge, preden se prične zasada ruhrskega ozemlja. Nemški veleindustriji so uvideli, da bo ruhrska kotlina v resnici zasedena, če Nemčija ne bi popustila in izvajajo pritisk na vlado, da bi opustila svoje trdovratno zadržanje.

Zborovanje vrhovnega sveta.

Pariz, 5. maja. Posebni poročevalci Agence Havas javlja iz Londona: Vrhovni svet je včeraj od 9.30 zvečer zboroval do polnoči in dosegel popoln sporazum. Zapisnik se podpisuje danes ob devetih dopoldne. Ob enajstih bodo delegacije zapustile London.

Italijanska politika.

LDU Cuneo, 3. Generalni komisar za preskrbovanje, Soleri, je razvil po naročilu ministrskega predsednika Giolittija program vlade in je med drugim dejal: Italija hoče zasledovati, ko doseže svoje naravne pravice, politiko mira s sodelovanjem svojih sosedov. Italija bo tvorila v Evropi sprajni element, pri čemer pa bo imela pred očmi, da se podpisane mirovne pogodbe izvedejo in da se ohrani solidarnost med zavezniški. Glede notranjega položaja je izjavil Soleri, da vlada ne bo trpela nikakih nasilnih manifestacij. Italija je dežela svobode in svoboda je zajamčena vsakomur. Finančni položaj se bo brzo izboljšal. Dohodki znašajo skoro 16 milijard. Ravnotežje v državnem gospodarstvu se ne vzpostavi z novimi davki, temveč s stroгим pobiranjem sedanjih davkov.

Nemiri v Šleziji.

V Šleziji so izbruhnili veliki nemiri, katerih namen in cilj je priklonitev Šlezije k Poljski. Pred malo meseci se je vršilo v Šleziji ljudsko glasovanje, čegar izid je bil za Poljake vključitvijo izdatni moralni in materijalni pomoči od strani antante skrajno neugoden. Ker niso mogli doseči Poljaki s plebiscitom, to poskušajo sedaj doseči s silo.

Politični položaj za tako akcijo pa za Poljake ni posebno ugoden. V sporu, ki je nastal med antanto in Nemčijo, igra posest Šlezije jakovaz-

FILIP URATNIK:

Avtonomija in avtonomisti.

(Konec.)

Kaj se pravi ločiti teritorialno Hrvate in Srbe? To je enostavno nemogoče. To je tako, kakor da bi zahtevali pri nas socialisti in recimo pristaši demokratske ali pa ljudske stranke teritorialno avtonomijo. Eni kakor drugi bi zahtevali upravičeno cele pokrajine zase, ker živijo pomešani drug med drugim. Tako je tudi s Srbi in Hrvati. Zgodovinska razdelitev torej plemenskim aspiracijam ne ustreza popolnoma. Je pa tudi upravnou nesmiselna. Da ostane recimo Zemlja upravno združen z Zagrebom, ne pa z Belgradom, pred kojega vrati leži, to nima z avtonomijo nič opraviti, pač pa s plemenskim separatizmom, ki hoče dati avtonomnim enotam na vsak način zgodovinski obseg, tudi tam, kjer je to nesmiselno in škodljivo. Vključitvijo temu so hrvatski na staro zgodovino se sklicujoči avtonomisti v imenu avtonomije zahtevajo. Razlika je med avtonomijo in av-

tonomijo. Ako hočejo Francozje in njihovi zavezniki priti do vojne odškodnine, potem morajo pustiti Nemčijo živeti in ji dati možnost gospodarske eksistence. Kdor nič ne zasluži, ne more nič plačati in kjer nič ni, tam tudi vojska ne vzame. Zato obstoji verjetnost, da bo antanta Šlezijo prisodila Nemčiji, da bo mogla le-ta izpolniti odškodninske zahteve Nemčije. Poljaki so ta položaj razumeli in so takoj pričeli oboroženo akcijo za pridobitev Šlezije. Poljski plebiscitni komisar Korfanty je organiziral obsežno vstajo, in danes se nihče ne ve, kako se bodo stvari razvile. Bržkone bo pa tako, kakor je to vedno bilo, če se gre za denar. Pred denarnimi interesi umolknjejo vsi drugi oziri in prijateljstvo Francozov do Poljakov se bo prav kmalu ohladilo.

Poročila se glase:

LDU, Varšava, 4. maja. Voditelj stavkovnega gibanja v Gornji Šleziji, so poslali vrhovnemu svetu brzjavko, v kateri izjavljajo: Medzavezniška komisija je s tem, da je Poljakom prisodila dva okraja in na ta način kršila določbe mirovne pogodbe glede glasovanja po občinah, skrajno ogorčila delavsko prebivalstvo. Da dajo temu ogorčenju izraza, so nastopili delavci stavko, ki se je razširila na vse rudnike in na večino plavžov. Skupščine stavkajočih delavcev nam naročajo, naj sporočimo vrhovnemu svetu, da se pod nikakim pogojem ne vrnejo pod nemški jarem, temveč so trdno odločeni, da raje rušijo industrijska podjetja. V mislih teh želja prosimo vrhovni svet, naj ozemlja z večino poljskih občin in glasov združi s Poljsko.

LDU, Vratislava, 5. maja. Wolf-fov urad poroča: Korfanty se je snogi proglasil za civilnega in vojaškega guvernerja v Gornji Šleziji.

LDU, Varšava, 3. maja. Vlada je vsled prekoračenja pooblastil odstavila plebiscitnega komisarja Korfantya od svojega mesta.

LDU, Varšava, 4. maja. Od svojega mesta odstavljeni poljski plebiscitni komisar Korfanty, ki se je postavil na čelo upornega gibanja, je imenoval v posebnem proglasu Dopolivo za vojaškega voditelja upornikov. Ta pozivlje prebivalstvo, naj ohrani mir in red in napoveduje ostre kazni za rop, skrunjenje in tatvino.

Ukrajinci zapuščajo Poljsko.

Varšava, 5. maja. Ukrajinska diplomatska misija je naznanila poljski vladi, da bo vlada Ukrajine z ozirom na to, da se je politični položaj izpremenil, zapustila ozemlje poljske republike in razpustila svoje oficielno zastopstvo na Poljskem.

